

Møde om brug af rottespærre i afløbssystemer, den 17. januar 2007

Sted:

Restaurant Canton, Vesterbrogade 20, 1620 Kbhvn. V, tlf. 33 31 81 08.

Tid:

Kl. 10 - ca. 12.30 inkl. en let frokost.

Deltagere:

Carl-Emil Larsen og Kristian Friis, DANVA
Bo Laden, Ålborg Kommune
Torben Sønnichsen, BioLiving
Jan Fjorder, Bornholms Regionskommune

Baggrund for mødet:

Bornholms Regionskommune har gennem flere år benyttet rottespærre i kloaksystemer ved såvel nyudstykning som ved renoveringer. For at sikre videndeling på dette område har BRK sammen med andre kommuner, der ligeledes benytter rottespærre, regelmæssigt afholdt erfamøder. Ved erfamødet i august 2006 var en journalist fra ugebladet Ingeniøren til stede og skrev efterfølgende en artikel om de hidtil indhøstede erfaringer.

På baggrund af artiklen udsendte DANVA en pressemeddelelse der tog afstand fra anvendelse af rottespærre i afløbssystemer. Pressemeddelelsen blev efterfølgende bragt i Ingeniøren.

Jeg opponerede overfor DANVA - først telefonisk og senere skriftligt og skrev en artikel med mine synspunkter, som blev bragt i Ingeniøren.

Der er således ret divergerende holdninger til denne sag.

Mødets formål:

På mødet ønsker jeg at gøre rede for dels baggrunden for at vi i BRK anvender rottespærre og dels - sammen med Torben S - at redegøre for de opnåede driftserfaringer.

Det er ikke ment som et 'teknikermøde', men som en drøftelse af fordele og ulemper ved metoden set i et overordnet perspektiv. En konklusion af mødet kunne være at det besluttes, at det erfaringsarbejde som efterhånden er ret struktureret ikke fortsat skal køres som en 'græsrodsbevægelse' men have et mere officielt liv i DANVA-regi.

Dagsorden:

1. Anvendelse af rottespærre i BRK. Baggrund, driftserfaringer og perspektiver ved indførelse af rottefrie byområder.
2. Drøftelse af fordele og ulemper ved indbygning af rottespærre i kloaksystemer.

3. Kloakforsyningens ansvarsområde
4. Det hidtidige ERFA-samarbejde mellem kommuner som anvender rottespærrer.
5. Drøftelse af det fremtidige ERFA-samarbejde. Vil DANVA være tovholder?
6. Diverse.
Det fremsatte lovforslag
BR-forslag om rottefri bydel (Kødbyen)
Andet.

15/1 2007
Jan Fjorder

Møde mellem Danva og Bornholms Regionskommune om rottespærrer og rottefri byområder.

Dato: 17. januar 2007 kl. 10-13.

Sted: Canton Restaurants mødelokale og derefter frokost

Adresse: Vesterbrogade 20, 1620 København. V, tlf. 33 31 81 0

Deltagere:

Carl-Emil Larsen og Kristian Friis, DANVA, Bo Laden, Aalborg Kloakforsyning.

Torben Sønnichsen, BioLiving

Jan Fjorder, Bornholms Regionskommune

Baggrund for mødet:

Bornholms Regionskommune har gennem flere år benyttet rottespærrer i kloaksystemer ved såvel nyudstykning som ved renoveringer. For at sikre videndeling på dette område har BRK sammen med andre kommuner, der ligeledes benytter rottespærrer, regelmæssigt afholdt ERFA-møder. Ved ERFA-mødet i 18. august 2006 i Roskilde var en journalist fra ugebladet Ingeniøren til stede og skrev efterfølgende en artikel om de hidtil indhøstede erfaringer.

På baggrund af artiklen udsendte DANVA en pressemeddelelse, der tog afstand fra anvendelse af rottespærrer i afløbssystemer. Pressemeddelelsen blev efterfølgende bragt i Ingeniøren.

Jan F. opponerede overfor DANVA - først telefonisk og senere skriftligt og skrev en artikel med sine synspunkter, som blev bragt i Ingeniøren.

Der er således ret divergerende holdninger til denne sag.

Mødets formål:

På mødet ønsker jeg at gøre rede for dels baggrunden for at vi i BRK anvender rottespærrer og dels - sammen med Torben S - at redegøre for de opnåede driftserfaringer.

Det er ikke ment som et 'teknikermøde', men som en drøftelse af fordele og ulemper ved metoden set i et overordnet perspektiv. En konklusion af mødet kunne være at det besluttet, at det ERFA-arbejde som efterhånden er ret struktureret ikke fortsat skal køres som en 'græsrodsbevægelse' men have et mere officielt liv i DANVA-regi.

Dagsorden:

1. Anvendelse af rottespærrer i BRK. Baggrund, driftserfaringer og perspektiver ved indførelse af rottefri byområder.
2. Drøftelse af fordele og ulemper ved indbygning af rottespærrer i kloaksystemer.

3. Det hidtidige ERFA-samarbejde mellem kommuner som anvender rottespærre.
4. "Kloakforsyningens ansvarsområde".
5. Drøftelse af det fremtidige ERFA-samarbejde. Vil DANVA være tovholder?
6. Diverse. Det fremsatte lovforslag, BR-forslag om rottefri bydel (Kødbyen), andet.

ad 1:

Jan Fj. Gennemgik minutiøst de valgte delemner under pkt. 1 og forklarede hvorfor BRK var tilfredse med at indføre rottefri byområder og tilfredse med anvendelsen af rottespærre af forskellig slags. Jan Fj. Blev overbevist efter gennemførelse af et prøvningsforløb i Absalonsgade i Rønne for 6 år siden hvor Teknologisk Institut stillede krav for afprøvning og dokumentation af samme. De gode erfaringer er senere afprøvet i en masse andre udfordrende sammenhænge til BRK's store tilfredshed. Metoden er forelagt politikerne i Regionskommunens politiske udvalg og der er stor politisk opbakning bag de fortsatte bestræbelser på at anvende endnu flere rottespærre på Bornholm. Sandvig er næste by på listen der i 2007 vil være stort set kloakrottefri. Der er gennemført afprøvning af Teknologisk Institut for afløbsforhold med rottespærre med vandlås, hvor konklusionen er klart tilfredsstillende. Der er gennemført undersøgelser af Miljøstyrelsen og Rottekonulent, der samstemmende har udtalt at der ikke er rotter bag de undersøgte 71 rottespærre. Dertil BRK forsyning konstaterer at der ikke har været driftsproblemer eller klager over anvendelsen af rottespærre på Bornholm. Der er således ikke oplevet driftsforstyrrelser der nødvendiggjorde flere besværlige arbejdsgange for kloakpersonalet og mere kontakt med spildevand end ellers.

ad 2:

Udviklede sig til en livlig diskussion hvor Bo Laden hævdede at det var en unødigt ekstra driftsproblematik, der ville koste ekstra over anlæg og drift og medføre større arbejdsmiljørisiko end systemer uden rottespærre. I øvrigt mente Aalborg ikke at der er behov for rottespærre fordi Aalborg har valgt en vision med at udskifte ledningsnettet til betonrør og udforme separate systemer. Dette vil i sig selv medføre at kun 5% af rotteforekomster sker i Forsyningens hovedkloak og de 95% af rottegenerne sker i de private stik og de ligger uden for Forsyningens kompetenceområde og rotter dér må være et privat anliggende hvor folk selv må bekæmpe eller få hjælp til bekæmpelse via det skattefinansierede system. Kloakforsyning er ifølge Bo Laden et egentligt forsyningsselskab som de vil komme til at blive i alle kommuner og derfor er "core business" kun forsyning og pasning af forsyningssystemer og al uvedkommende som rottebekæmpelse skal skæres væk i Aalborg. Bo Laden mente endda at BRK havde anvendt vandafledningsmidlerne til opsætning af rottespærre i modstrid med lovgivningen. Hvilket Jan Fj. tog kraftigt afstand fra fordi BRK har fået politikerne opbakning til at opsætte rottespærre som en del af kloaksaneringen for at imødegå genindvandring af rotter, der ifølge Teknologisk Institut er den faktor der udgør den største trussel for kloaksystemerne.

På dette økonomiske punkt var der to kraftigt modsat rettede synspunkter, som Danva vil undersøge rigtigheden af ved at kontakte Miljøstyrelsen.

TSØ nævnte at Mogens Moe allerede havde taget stilling til dette emne og taget højde for det i lovforslaget.

Jan Fj. mente at dette var endnu en god grund til sammen at arbejde for det fremsendte lovforslag.

Jan Fj. fastholdt at der var større fordele end ulemper ved at anvende rottespærre.

Bo Laden fastholdt at han ikke havde brug for rottespærre i Aalborg fordi han havde flere rottefri bydele allerede på grund af sin fine kloaktilstand i byen. Rotteproblemerne var minimale i Aalborg og faldende og stort set altid på privat grund.

Ad 3: TSØ orienterede om ERFA-arbejdet at Miljøstyrelsen var medinddraget, at KL var medinddraget og at Teknologisk Institut og Danva var med ved 2006 mødet den 16. august i Roskilde, ligesom Steen Gade på mødet argumenterede for nødvendigheden af en lovgivning på området fordi han skønnede at kloaksaneringen der er bagude kunne få et tiltrængt løft ved at der blev forkuseret på de rotteproblemer der er i flere byer og som desværre havde et stigende omfang, bekræftet af Miljøkontrollen og Miljøstyrelsen. Der blev afholdt et stiftende ERFA-gruppemøde med 25 nykommuner den 14. november 2006 i KL. Og efter dette møde har TSØ på vegne af BRK udsendt og indsamlet erfaringer således at alle i ERFA-gruppen kan opnå samme viden og erfaring ved anvendelse af rottespærre og afprøve kloakrottefri byområder.

TSØ spurgte til DANVAs holdning til dannelsen af ERFA-gruppen om DANVA vil bakke op om initiativet også såfremt flere kommuner/kloakforsyninger tilmelder sig.

Planen er at der skal udarbejdes en vidbog om rottespærre med indsamling af driftsøkonomi og andre erfaringer omkring de mange aspekter som høres omkring anvendelsen af rottespærre.

Der blev efterspurgt dokumentation for driftsøkonomiske forhold ved rottespærre og TSØ svarede at sådanne analyser er under udarbejdelse og blandt andet også bestilt af KL.

TSØ beklagede at Connie Hedegaards svar på spørgsmål om Bornholmerundersøgelsen i Miljø- og Planudvalget den 26. april 2006 samt Miljøstyrelsens Bornholmerundersøgelse ikke var sendt til alle de tre institutioner som Connie Hedegaard havde bedt Miljøstyrelsen om at eftersende: Danva, KL, og Teknologisk. De blev sendt fra Miljøstyrelsen den 5. juli 2006.

Kristian Friis undersøger hvorfor de ikke er fremkommet til Danva. TSØ lovede at fremsende eller faxe materialet til Danva.

Ad 4)

Carl Emil mente at det slet ikke var Kloakforsyningernes ansvarsområde at bekæmpe rotter.

Danva vil bede Miljøstyrelsen om en stillingtagen hertil.

Jan Fj. mener at det er en for snæver fortolkning, idet indsatsen mod rotter også er en levetidsforlængende indsats for kloakledningsnettet.

Bo Laden og Carl Emil hævdede at rotter slet ikke kommer fra hovedkloakker til de private stikledninger, men at de kommer fra de private stik hvor rotterne har bolig og så

udelukkende anvender hovedledningerne til vandringsveje frem til næste stikledning hvor en ny gruppe rotter kan slå sig ned.

Danva ville gerne have nogle rottebiologer til at udtale sig om hvor rotterne bor og hvor de kommer fra og hvilke dele af kloaknettet der skal anses for at være hjemsted for rotterne.

TSØ fremførte at i alle nye områder med kloak er der først en periode med rottefrihed hvorefter der indvandrer rotter fra hovedkloakken til de nye stikledninger og nye kloakeringer. Så spørgsmålet må være hvor de først er ankommet til og hvor de efterfølgende udbreder deres population til nye kloakområder.

Jan Fj. Var inde på at da der var åbne kloakrender var der allerede rotter i byområderne og da der blev kloakeret flyttede rotterne ned i kloakkerne for derefter via udbygning af kloakledningsnettet at få større og større udbredelse.

Områder som Ørestad og flere nykloakeringer i ERFSA-kommuner er først rottefri og derefter flytter rotterne ind fra hovedkloakkerne og slår sig ned. Ved en udryddelse af rotter med gift sker der en genindvandring fra hovedkloakkerne. Så set fra Jan Fj og TSØ må udbredelsen af rotter til nye kloakrottefri områder ske via hovedkloakkerne og det er det der er baggrunde for den opfattelse at Kloakforsyningerne har et ansvar for at holde rotterne hos sig selv og ikke som foreslået af Carl Emil at vende rottespærre modsat så de forhindrer rotter i at komme fra en rottebeboet stikledning ind i hovedkloakkerne.

Jan Fj og TSØ mente at en omvendt installation ikek ville nedbringe rottebestanden.

Bo Laden mente ikke at en rottespærre ville nedbringe rottebestanden men bare flytte problemet et andet sted hen og det ville han gerne have en rottebiolog til at udtale sig om.

Ad 5)

TSØ spurgte om tale tid til årsmødet 17. maj 2007 hvilket Carl Emil sagde ikke kunne lade sig gøre. Carl Emil mente at emnet kunne tages op på et senere regionalmøde om alle aspekter ved rottespærre enten i 2007, når vidbogen foreligger eller i 2008.

Danva havde ikke planer om at blive tovholder for ERFA-gruppen nu.

Ad 6)

Jan Fj forklarede hvorledes initiativet til lovgivning var et resultat af de mange ERFA-møder og med kontakten til SF. TMUdvalgsformanden i BRK er SF'er.

Carl-Emil roste initiativet, idet det var meget meget sjældent at lovforslag af denne type fik et L nummer og blev optaget på Folketingets dagsorden uden at Miljøstyrelsen var orienteret. Hertil svarede TSØ at Peter Weile fra Miljøstyrelsen var fuldt og helt orienteret om initiativet. Prof Mogens Moe havde tillige de nødvendige og tilstrækkelige miljøjuridiske kompetancer for at formulere lovforslaget.

TSØ forklarede om initiativet om den hvide kødby, der udsprang fra en konkret rottesag hvor KK angreb fødevarevirksomhederne grundløst og uden i årevis selv at have bragt egne kloakledninger i lovlig stand. Med forslagens fokus på rotteproblemet er der nu sat skub i kloakrenoveringen også til stor glæde for de 70 fødevareproducerende virksomheder, der af og til bliver tvangslukket. Midlerne skal findes i KK ejendomme.

Mødets konklusion:

Torben Jensen

Fra: torben sønnichsen
Sendt: 10. februar 2007 11:08
Til: Torben Jensen
Emne: Fwd:

----- Forwarded message -----
From: Jan Fjorder <Jan.Fjorder@brk.dk>
Date: 19/01/2007 21.03
Subject: SV:
To: torben sønnichsen <torbensan@gmail.com>

Fint at få det med.

Carl-Emil ringede efter jeg havde snakket med dig.

Det var bare for at sige at DANVA ikke havde modtaget rapporten om rotteundersøgelsen på Bornholm, og at han var meget utilfreds med det når miljøministeren havde forventet det. Han vil drøfte dette med Miljøstyrelsen.

Jeg tror dog mere det var for at høre hvordan jeg reagerede på mødet.

Han sagde også at Kristian vil udarbejde et kort referat om mødet og det vil han sende til mig til kommentering. Så vil det sikkert være udmærket at kalde vores et mødenotat. Hans er uden tvivl meget kortfattet.

Vh Jan

-----Oprindelig meddelelse-----
Fra: torben sønnichsen [mailto:torbensan@gmail.com]
Sendt: 19. januar 2007 19:52
Til: Jan Fjorder
Emne: Re:

jeg har en enkelt tilføjelse om de 40 milliarder som Bo Laden kom med, hvor jeg mener at langt mindre kan gøre det og det er op til den enkelte kommune

skal jeg kalde det mødenoter i stedet for referat?

Den 19/01/07 skrev Jan Fjorder <Jan.Fjorder@brk.dk>:
> Hej Torben
>
> Det er et usædvanlig flot og fyldestgørende referat. Jeg har ingen yderligere kommentarer eller forslag til rettelser.
>
> Vh Jan
>
> -----Oprindelig meddelelse-----
> Fra: torben sønnichsen [mailto:torbensan@gmail.com]
> Sendt: 19. januar 2007 16:48
> Til: Jan Fjorder
> Emne:
>
>
> Her er mit brutto referat til din kommentering.
>
> --
> M.v.h.
>
> Torben Sønnichsen
> Cand. Scient.

Kampen mod rotter skal ikke styres fra Christiansborg

Skanderborg den 24. januar 2007

SF har fremsat forslag til ændring af miljøloven (L92) og vil dermed fremover lade Christiansborg styre kampen mod rotterne. Ifølge SF skal det f.eks. være Miljøministeren, der fremover skal fastsætte regler om opsætning af rottespærre i kloakkerne. DANVA mener, at det fortsat bør være fagfolkene i kommunerne og ikke politikerne på Christiansborg, der fører kampen mod rotterne.

Når der i dag observeres rotter, vil det typisk være den tekniske forvaltning, der sammen med forsyningen vurderer, hvilken indsats, der skal gøres, og hvilke midler, der skal anvendes. Som en af mulighederne giver lovgivningen i dag kommunen og kloakforsyningen lov til at anvende rottespærre, hvis de ønsker det. DANVA mener derfor, at SFs lovforslag er helt unødvendigt, og i værste fald kan det besværliggøre kommunernes kamp mod rotterne.

Bedre kloakker betyder færre rotter

Med det nye lovforslag kan det vise sig, at kommunerne bliver tvunget til at bekæmpe rotterne på en måde, som i sidste ende kan forringe hele kloaksystemets funktion.

Kristian Friis, funktionschef i DANVA:

"Hvis ministeren fremover skal pålægge kommuner og forsyninger, hvilken metode, der skal anvendes til at bekæmpe rotter med, så kan det kun betyde mere bureaukrati og måske også uhensigtsmæssige løsninger. I DANVA kan vi konstatere, at rotterne bekæmpes effektivt ved at renovere kloakkerne. Det sikrer kloakkernes funktion og begrænser rotternes muligheder for at kunne komme ud i jorden eller op i gamle ubrugte stik for at bygge rede."

Seneste tal fra DANVA's benchmarking dokumenterer, at alene de ca. 30 forsyninger, der i 2006 deltog i undersøgelsen investerede 627 mio. kr. i kloakfornyelse, og at disse forsyninger dermed godt og vel overholder kravene i kloakfornyelsesaftalen. Det betyder bedre kloaksystemer og færre rotter.

90 % af rotterne er på privat grund

Det står i dag husejere og kommuner frit for at installere en rottespærre på afløbssystemer. Men problemet med rottespærren er, at den – i modsætning til renovering af kloakkerne – kun begrænser rotternes færden. Den tager ikke fat om roden i rotteproblemet ved at afskære dem fra at finde føde eller ynglesteder.

Kristian Friis, funktionschef i DANVA:

"Vi må konstatere, at størstedelen af rotterne befinder sig i de private afløbssystemer, der i dag fremstår nedslidt og hullet. Mindst 90 % af de anmeldelser, vi får ind på forekomster af rotter, er observeret på privat grund. Men kun ca. halvdelen af disse observationer gøres i afløbssystemer. Resten bliver observeret ved kompostbunker, i hønsehuse og andre steder, hvor der opbevares madvarer. Så hvis man vil bekæmpe rotterne effektivt, skal husejere, boligforeninger, sygehuse og institutioner sørge for at renovere deres afløbssystemer. Og så skal man sørge for at overholde retningslinier for kompostering af madaffald og opbevaring af dyrefoder."

DANVA opfordrer husejernes foreninger, Miljøstyrelsen, KL og andre interesserede til at igangsætte kampagner, der bl.a. gør opmærksom på, at de private afløbssystemer skal renoveres, hvis vi vil rotteproblemet til livs. DANVA vil gerne støtte op om en sådan kampagne.

Mere information: Funktionschef Kristian Friis tlf.: 4054 1538; e-mail: kf@danva.dk